Europos Parlamentas
2024-2029

Kultūros ir švietimo komitetas
Pirmininkė

6.2.2026

Transporto ir turizmo komiteto
pirmininkei
Elissavet Vozemberg-Vrionidi
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė „Susisiekimo gerinimas, kultūros paveldo išsaugojimas ir vietos kompetencijos skatinimas Europos turizmo sektoriuje: turizmo vietovių valdymas ir regioninio turizmo augimas“ (2025/2120(INI))

Gerb. Pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Kultūros ir švietimo komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2025 m. lapkričio 5 d. posėdyje Kultūros ir švietimo komitetas nusprendė šią nuomonę pateikti laiško forma. Jis aptarė šį klausimą 2026 m. sausio 27 d. posėdyje ir tame posėdyje priėmė nuomonę[1]. Taigi, raginu atsakingą Transporto ir turizmo komitetą į savo galutinį pranešimą įtraukti toliau pateiktus pasiūlymus.

PASIŪLYMAI

A. pripažįsta, kad kultūros ir kūrybos sektoriai yra tvaraus augimo, socialinės sanglaudos ir konkurencingumo ramsčiai Europos Sąjungoje: 2024 m. kultūros sektoriuje dirbo daugiau kaip 7,9 mln. žmonių, o tai sudaro 3,8 proc. visų dirbančiųjų ir apima apie 1,2 mln. įmonių, iš jų daugiau kaip 99 proc. yra MVĮ – jų sukuriama pridėtinė vertė ES sudaro 3,95 proc. viso ES sukuriamos pridėtinės vertės kiekio;

B. mano, kad kultūrinis turizmas su visais jo komponentais, įskaitant sportinį turizmą, yra vienas iš pagrindinių turizmo Europoje akstinų, galintis sustiprinti vietos ekonomiką ir

[1] Per galutinį balsavimą dalyvavo: Nela Riehl (pirmininkė), Diana Riba i Giner (pirmininkės pavaduotoja), Hristo Petrov (pirmininkės pavaduotojas), Zsuzsanna Borvendég, Laurence Farreng, Gabriela Firea, Loucas Fourlas, Mario Furore, Chiara Gemma, Sunčana Glavak, Maria Guzenina, Hannes Heide, Łukasz Kohut, Giusi Princi, Sabrina Repp, Manuela Ripa, Sandro Ruotolo, Joanna Scheuring-Wielgus, Anthony Smith, Marco Squarta, Zoltán Tarr, Eugen Tomac, Ivaylo Valchev, Annamária Vicsek, Milan Zver, Adrián Vázquez Lázara (pavadavo pagal Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 7 dalį) ir Pál Szekeres (pavadavo pagal Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 7 dalį).

skatinti gerąją kultūros paveldo išsaugojimo ir autentiško aiškinimo praktiką, taip pat skatinti Europos kultūrų įvairovę;

C. pabrėžia, jog kalnuoti, atokiausi, jūrų, kaimo ir atokūs regionai pasižymi unikaliu kraštovaizdžiu, kultūra ir tradicijomis ir jog labai svarbu gerinti susisiekimą su jais, kad vietos bendruomenės galėtų gyventi, dirbti ir klestėti, sykiu išsaugant kultūrinę kompetenciją ir tapatybę;

D. kadangi perteklinis turizmas ir kita netvaraus turizmo praktika gali pakenkti kultūros paveldui, padidinti pragyvenimo išlaidas ir prisidėti prie būsto krizės; kadangi veiksmingas valdymo planų, kuriais paisoma vietos bendruomenių, įgyvendinimas teigiamai prisideda prie kultūros paveldo apsaugos, tvaraus ir atsakingo unikalių kultūros vertybių naudojimo, kartu skatinant inovacijas, konkurencingumą ir tvarų ekonomikos augimą;

1. pabrėžia, kad reikia apsaugoti visų formų materialųjį ir nematerialųjį kultūros paveldą, pripažįstant esminį jo, kaip švietimo ištekliaus ateities kartoms, vaidmenį ir skatinant regioninę, nacionalinę ir europinę tapatybę, kultūrų įvairovę, socialinę sanglaudą ir tvarią ekonomikos plėtrą;

2. pabrėžia, kad, priimant sprendimus dėl visos turizmo veiklos, įskaitant kultūrinę, sporto ir gerovės veiklą, valdymo svarbu vietos bendruomenėms ir kultūros paveldui, įskaitant kultūrinius kraštovaizdžius, skirti pagrindinį dėmesį, taip siekiant užtikrinti teisingą naudą tiek piliečiams, tiek kultūros ištekliams;

3. ragina valstybes nares pradėti kultūrinio turizmo kampanijas, kuriomis būtų skatinama lankyti mažiau žinomas lankytinas vietas ir nepakankamai išnaudojamas ar nepalankioje padėtyje esančias vietoves, taip siekiant sukurti labiau subalansuotą kultūrinio turizmo aplinką, kurioje būtų skatinama politikos formavimo, strateginio planavimo ir lankytinų vietų valdymo srityse laikytis principo „iš apačios į viršų“;

4. ragina valstybes nares plėtoti lankstų kultūrinio ir tvaraus turizmo turinį, kuriuo būtų galima patenkinti vis įvairesnius poreikius, susijusius su motyvacija, tendencijomis ir sezoniniais modeliais, susiejant šį turinį su tiksliniais turizmo sektoriais (gastronomija, gerove, gamta), glaudžiai bendradarbiaujant viešajam ir privačiajam sektoriams, ir pabrėžiant kultūrinės ir sporto veiklos, kaip turistų traukos vietų, vaidmenį;

5. atkreipia dėmesį į itin svarbų skaitmeninių technologijų ir dirbtinio intelekto vaidmenį gerinant kultūros paveldo matomumą, lankytojų srautų valdymą, turizmo intensyvumą, prieinamumą ir naudojimąsi juo, ypatingą naudą teikiant mažesnėms ir geografiniu požiūriu nepalankioje padėtyje esančioms vietovėms, taip siekiant kovoti su gyventojų skaičiaus mažėjimu, dykumėjimu ir išsaugoti gerovę; pabrėžia, kad diegiant skaitmenines ir dirbtinio intelekto priemones turėtų būti laikomasi į žmogų orientuoto ir teisėmis grindžiamo požiūrio;

6. ragina investuoti į kultūros turinio skaitmeninimą ir kultūros darbuotojų skaitmeninius įgūdžius, sykiu pabrėžia, kad tokios priemonės turėtų papildyti asmeninę kultūrinę patirtį ir bendruomeninį turizmą, o ne juos užgožti;

7. atkreipia dėmesį į galimybę naudoti skaitmenines technologijas ir novatoriškas

priemones alternatyviam kultūriniam turizmui remti, kai vietovės yra pernelyg pažeidžiamos, kad jose būtų galima apsilankyti asmeniškai;

8. ragina valstybes nares finansuoti ekologiškai tvarų vystymąsi, įskaitant susisiekimą su kultūros paveldo vietovėmis, iš jų ir aplink jas, taip siekiant užtikrinti tvarų turizmo vietovių valdymą, skatinti vietos gerovę ir stiprinti socialinę sanglaudą Europos Sąjungoje;

9. atkreipia dėmesį į naują strateginę programą, vadinamą Kultūros politikos kelrodžiu, taip pat į tokių Sąjungos iniciatyvų kaip iniciatyva „DiscoverEU“, Europos kultūros sostinės ir Europos paveldo ženklas – kaip vertingų priemonių siekiant, kad Europos kultūros paveldas taptų prieinamesnis jaunimui, ypač mažiau galimybių turintiems jaunuoliams, potencialą; taip pat ragina tokias iniciatyvas visapusiškai įtraukti į kultūros ir turizmo valdymo struktūras;

10. atkreipia dėmesį į kultūros maršrutų ir ilgo nuotolio pėsčiųjų takų, pvz., Europos kultūros maršrutų, vertę, nes jie yra tvaraus bendruomeninio turizmo varikliai; ragina stiprinti Europos bendradarbiavimą taikant bendrus tvarumo standartus, taip pat stiprinti bendrą paveldą ir jo apsaugą, koordinuotą ženklinimą ir prieinamumą, kad būtų įtvirtintas šių maršrutų, kaip tarpvalstybinių kultūrinių tiltų, vaidmuo;

11. ragina parengti kultūrinio turizmo strategijas, kuriose pirmenybė būtų teikiama prieinamumui, kad visi žmonės, įskaitant asmenis su negalia, galėtų visapusiškai mėgautis kultūrine patirtimi.

Pagarbiai,

Nela Riehl

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA

Nuomonės referentė, Lara Magoni, prisiimdama visą atsakomybę, pareiškia, kad į savo nuomonę neįtraukė jokios interesų grupių atstovų, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro[1], arba trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovų, kurie turi būti išvardyti šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį, informacijos.

[1] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro (OL L 207, 2021 6 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).